

Ontwikkeling van de Kokosnootindustrie in Suriname

De wereldwijde vraag naar kokosnoten tot kokosnootproducten zoals kokosolie, kokosmelk en kokospoeder neemt volgens de FFTC-Agricultural Policy Platform toe, ten gevolge van o.a. de voorkeur voor gezondere alternatieven en natura. In 2021 bedroeg de importwaarde van gedroogde kokosnoten, verse kokos in de binnenste schil (endocarp) en verse kokosnoten (geschild of ongeschild) door de CARICOM en EPA geaggregeerd 1,97 miljard US-dollars. Naast de bestaande particuliere - en overheidsinitiatieven, zoals het Nationaal Ontwikkelingsfonds voor Agribusiness (NOFA) en het Productie Krediet Fonds (PKF) met betrekking tot de agrarische sector in Suriname, zijn de kansen en mogelijkheden voor ondernemerschap in de kokosbranche ongelimiteerd.

Per eind 2022 bedroeg het aandeel van de kredietverlening aan de landbouwsector in Suriname slechts 1,8 procent van de totale kredietverlening (0,4 procent van het geschatte nominale BBP van 2022). Ondanks de winstgevende vooruitzichten in de landbouwsector, wordt de sector niet optimaal benut. De overheid, bedrijfsondersteunende organisaties/instituten en agrariërs schieten tekort bij het creëren van investeringsstrategieën voor duurzame kokosteelt en -verwerking.

Het project “Alliances for Coconut Industry Development Expansion and Enhanced Support for the Caribbean” is een door de Europese Unie (EU) gefinancierd project en wordt ondersteund door het 11e Europees Ontwikkelingsfonds (EDF), in overeenstemming met het Caribbean Regional Indicative Program (CRIP), dat onder auspiciën is van het CARIFORUM-secretariaat. Het Kokosproject wordt uitgevoerd door International Trade Centre (ITC), CARDI en belangrijke nationale partners z.a. het Suriname Business Forum (SBF), Surinaams Standaarden Bureau (SSB), Centrum voor Landbouwkundig Onderzoek in Suriname (CELOS), Ministerie van Landbouw, Veeteelt en Visserij (LVV), volgens de Alliances for Action (A4A)-benadering. Dit is een participatieve -, multi-stakeholderbenadering voor duurzame - en innovatieve ontwikkeling van de landbouwsector. Het belangrijkste doel is om het concurrentievermogen van kleine boeren in de waardeketens van kokosnoot te verbeteren door betere locale -, regionale - en wereldwijde marktintegratie en -productie. Het project wordt uitgevoerd in 12 CARIFORUM-lidstaten. De begunstigden zijn kleine kokosnootboeren, plantage-exploitanten, eigenaren en arbeiders, gemeenschappen die kokosnoot produceren en verwerken, jongeren en vrouwen in de verwerking en marketing van kokosproducten en kleine - en middelgrote ondernemingen die betrokken zijn bij de productie van kokosproducten.

In het kader van het MoU tussen het Suriname Business Development Center (SBC), de werkarm van het Suriname Business Forum (SBF) en het International Trade Centre (ITC), welke werkt aan wereldwijde

welvaart door kleine bedrijven in ontwikkelingslanden te verbinden met internationale, werden diverse bewustwordings- en trainingssessies verzorgd aan individuele kokosnoottelers, agroverwerkers, bedrijfsondersteunende organisaties e.a. Deze sessies waren op het gebied van kokosnoot- & kokoswaterproductie, koudgeperste Virgin kokosolie, beheer van kokosafval, schrijven van een bedrijfsplan, financiële administratie, marketing en financiering.

De ééndaagse awareness trainingen van de kokosexpert, de heer Ricardo Vriesde, omvatte hele nuttige sessies over kokosnoot- & kokoswaterproductie, koudgeperste Virgin kokosolie en de management van kokosafval.

De trainingen ontwikkeld door Proplan Consultancy N.V. (het schrijven van een bedrijfsplan, financiële administratie, marketing en financiering), bestond uit drie modules van steeds twee dagen. De gecombineerde terugkomdagen zijn gehouden aan het einde van het trainingentraject. Het totale trainingsprogramma onder dit project liep van juli 2022 tot en met december 2022 in de volgende gebieden/districten: Paramaribo, Saramacca, Coronie en Commewijne. In de districten werden de trainingssessies om praktische redenen gehouden bij geïdentificeerde, “coconut lead farmers” (die ook een ‘nursery’ erop nahouden) onder dit ITC-programma in Suriname.

De trainees zijn intensief bewust gemaakt van de waarde van kokosnoot & de verscheidene kokosproducten, de verschillende soorten en variëteiten van de kokospalm, hoe de kokosbomen te kweken en te bewerken, de voordelen van kokoswater, alle stadia van productie van kokoswater en belangrijke aspecten van hygiëne, veiligheid en opslag, de voordelen van het gebruik van kokosolie, de verschillende variëteiten van geproduceerd kokosolie, het productieproces van Virgin kokosolie, kokosafval management, het gebruik en toepassingen van afval in vele vormen en op verschillende manieren & de verschillende producten afgeleid hiervan. Gedurende deze erg interessante sessies werd er gebruik gemaakt van zeer praktische zaken z.a. vele video's, (Power-Point) presentaties, showcase van demomaterialen, handige websites en links. Ook de interactie was erg goed tussen de verschillende aanwezigen en de feedback erna door het opzetten van een Q&A WhatsApp groep met alle betrokken partijen.

Verder zijn de participanten geïnformeerd over het belang van een planmatige - en gestructureerde werkwijze, het bijhouden van productie-activiteiten en financiële stromen (administratie), het op de hoogte blijven van marktontwikkelingen en opportuniteiten, en de kracht van samenwerken en netwerken. Dit zal op termijn leiden tot het oprichten van een eigen branche-/subsector belangenorganisatie voornamelijk bestaande uit boeren en verwerkers. Ook zal het SBC bij de Nationale Ontwikkelingsbank (NOB) de mogelijkheid geboden om een volledige sectorstudie voor deze branche te doen uit middelen van het Fonds Technische Bijstand Particuliere Sector (FTBP) onderzoeken. In december j.l. deed het SBF c.q. het SBC, evenals het SSB, CELOS en LVV al mee de Exporteursbeurs van het Ministerie van EZOTI en zullen ook aan de Agrarische beurs in maart 2023 meedoen.

Enkele participanten willen hun bestaande micro-/kleine ondernemingen verbeteren, terwijl anderen plannen om te investeren en te opereren in de kokos- en agrarische industrie. Deze cursussen omvatte de essentiële componenten voor het ontwikkelen van een businessplan (eventueel in cooperatief verband), met achtergrondinformatie over de agrarische sector, de missie en visie van het potentiële

bedrijf, marktanalyses, financiële haalbaarheidsanalyses en de basis organisatiestructuren. Tijdens deze cursussen voor het ontwikkelen van businessplannen werden de deelnemers aangemoedigd om hun eigen bedrijfsplan te ontwerpen, waarop zij individuele coaching en feedback kregen.

De module 'Businessplan formulering' richtte zich op technische - en organisatorische aspecten als uitgangspunt voor financieel-economische berekeningen. Deze zijn in beeld gebracht op basis van een praktisch businessplan voor een agrarisch bedrijf genaamd 'Staatsbedrijf Alliance' (SBA).

De financiële calculaties werden uitgevoerd op basis van de operationele kostenposten van een typische kokosnootboerderij, die voortvloeien uit praktische informatie van deelnemers uit deze sector. Zo werden ook de opbrengsten berekend op basis van realistische schattingen van oogstopbrengsten.

Na het bewerkstelligen van de kosten en baten kon de Cash Flow worden geanalyseerd en de resultaten worden berekend. De deelnemers leerden winstgevendheidscalculaties te maken, zoals Internal Rate of Return (IRR), Net Present Value (NPV), and Payback Time (PBT). De sensitiviteitsanalyse werd toegelicht om deelnemers bewust te maken van onverwachte risico's.

Het constant bijhouden van veranderingen op de markten, verandering van marktomstandigheden en trends zijn cruciaal voor behoud van de winstgevendheid. Naast het afzetten van producten op de lokale markt, leerden participanten ook over marktsegmentatie en het ontwikkelen van Unique Selling Points (USP's). Bestaande marktvereisten en praktische niet-tarifaire belemmeringen werden benadrukt voor degenen die overwogen om hun producten te exporteren. Als voorbeeld is een recent marktonderzoek voor zowel de CARICOM- als de EU-markt besproken, welke is uitgevoerd door Proplan Consultancy. Ook werden zij geleid naar de ITC Trade.Net website waar zij relevante handelstatistieken en -cijfers konden vinden.

Een andere casestudie betrof de specifieke winstgevendheid en haalbaarheid van de export van traditionele Surinaamse fruit en groenten naar de T&T-markt. Prijsbepaling, d.w.z. de berekening van de marktprijzen, terug naar eventuele boerderijprijzen via CIF- en FOB-prijzen, is een van de belangrijkste aspecten van marktanalyse. De sessies waren ook gericht op de financiering van de agrarische sector, waaruit blijkt dat het begrip van de financiële instellingen voor de uitdagingen op het gebied van agrarische productie nog gebrekkig is.

Over het algemeen vonden de participanten de trainingen erg nuttig voor hun huidige - en/of toekomstige werkzaamheden en investeringen. Ook de interactieve sessies en de praktische scenario's zorgden voor diepgang & verbeterde inzichten. Na afloop van het Proplan Consultancy trainingsprogramma ontvingen de consistente deelnemers een certificaat van deelname.

Hoe kan de ontwikkeling van de kokosindustrie de Surinaamse economie beïnvloeden?

Vanwege het brede scala aan industriële toepassingen voor de meeste agro-producten, kan kokosteelt gezien worden als een 'goudmijn'. Voor een gewas/fruit dat oorspronkelijk niet Surinaams is, heeft het de potentie om uit te groeien tot een industrie, vanwege de ideale bodemgesteldheid en kokospalmen die

kunnen worden aangewend voor industriële ontwikkeling, waardoor de kwaliteit van leven en de levensstandaard van mensen wordt verbeterd. Ondanks de geringe grootte van de Surinaamse kokosindustrie, heeft zij het potentieel om een groot aantal mensen in deze groeiende industrie tewerk te stellen als er speciale aandacht wordt besteed aan de teelt. Aangezien de waardeketen in Suriname verschillende mogelijkheden biedt voor individuen door, bijvoorbeeld de verwerking en verpakking van kokosnoot/-producten, heeft de kokosproductie in Suriname het potentieel om een industriële - en economische springplank te zijn van een geometrische ontwikkeling van het land. Kokos heeft potentie voor toegevoegde waarde, gezien het in verschillende vormen kan worden verwerkt en afgezet kan worden op de aanwezige lokale - en buitenlandse groeiende markten, wat verder bijdraagt aan de betalingsbalans en het BBP van het land.

Ratan Kalka – Manager Business Support Services SBC

rkalka@sbc.sr – 8833804 – www.surinamebusinessforum.com